

Yttrande över motion om att initiera en pilotstudie där 80-90-100-modellen prövas inom den kommunala hemtjänsten

Hade Demokraterna kunnat yrka hade vi yrkat på att översända brödtexten nedan som nämndens yttrande till kommunstyrelsen:

Debatten om arbetstidsinnovationer har pågått under lång tid men de generella arbetstidsförkortningarna som föreslås i många sammanhang medför mycket stora ekonomiska kostnader för samhället. Samtidigt innebär förlusten av kompetens inom kommunala verksamheter, exempelvis inom hemtjänsten, stora ekonomiska påfrestningar. När en erfaren medarbetare ersätts av en yngre, ofta oerfaren, kollega uppstår en direkt kostnad på 20 % av en årslön. Därtill tillkommer även indirekta kostnader.

Många seniora medarbetare inom fysiskt krävande yrken, som till exempel hemtjänsten, har fysiska problem som rygg- och ledsmärta. Dessa problem kan göra att de inte orkar arbeta heltid i ordinarie verksamhet, fram till pensionsåldern. En del riskerar att bli sjukskrivna, tvingas till förtidspension eller får anpassade arbetsuppgifter för att kunna fortsätta arbeta. Genom att erbjuda reducerad arbetstid för denna grupp skulle de fortsatt kunna bidra med sin långvariga erfarenhet till arbetslaget. Detta skulle inte bara gynna de anställdas hälsa utan även arbetsplatsens långsiktiga behov av kompetens och erfarenhet.

Därför behöver vi underlätta för senior, utbildad, erfaren personal inom hemtjänsten, att välja att stanna på sin arbetsplats och därigenom föra över sin ovärderliga kunskap och erfarenhet till yngre, mer oerfarna kollegor. Genom att prova reducerad arbetstid för denna grupp, via denna pilotstudie i delar av den kommunala hemtjänsten, hoppas vi kunna främja ett längre arbetsliv där värdefull erfarenhet premieras. En senior medarbetare över 60 år som arbetar sex timmar om dagen kan ofta - trots den kortare arbetstiden - uppnå samma produktivitet som en yngre oerfaren medarbetare som arbetar fulltid. Detta innebär att verksamheten inte nödvändigtvis måste ersätta förlorade arbetstimmar med annan personal.

Pilotstudien kommer klargöra för hur modellen påverkar sjukfrånvaro, produktivitet, ekonomiska konsekvenser, resultat från medarbetarenkäter samt om det främjar längre yrkesverksamhet. Visar det sig att pilotstudien faller väl ut kan även aktörer som är upphandlade på ramavtal enligt LOV, ta till sig innovationen. De långsiktiga strategierna enligt tioårsplanen som fokuserar på strukturella förbättringar och hållbar kompetensförsörjning, ska inte påverkas även om denna pilotstudie initieras.

Modellen har prövats i flera svenska kommuner, men hittills saknas detaljerade utvärderingar och kostnadsberäkningar. En preliminär beräkning visar att kostnaden för en omfattande implementering i hela den kommunala hemtjänsten, kan uppgå till cirka 44 miljoner kronor under en tvåårsperiod, baserat på att 50% av medarbetare i åldern 60–67 år deltar. Det är dock svårt att exakt förutse de ekonomiska konsekvenserna innan studien påbörjas, eftersom vi ännu inte vet om förlorade arbetstimmar behöver ersättas, hur sjukskrivningstal och vikariekostnader påverkas, om det främjar längre arbetsliv eller om arbetstidsförkortningen faktiskt kommer att resultera i en mer hållbar arbetsmiljö.